

DERDE ZONDAG DOOR HET JAAR (Jaar B)

Eerste lezing: Uit de profeet Jona, 3, 1-5. 10.

Het woord des Heren werd gericht tot Jona: Begeef u op weg naar Ninivé, de grote stad, en verkondig haar de boodschap die Ik u zal ingeven. En Jona begaf zich op weg naar Ninivé zoals de Heer hem bevolen had. Ninivé nu was een geweldig grote stad, wel drie dagreizen groot. En Jona begon de stad binnen te trekken, een dagreis ver, en hij preekte als volgt: Nog veertig dagen en Ninivé zal vergaan! De mensen van Ninivé geloofden het woord van God; ze riepen een vasten af en van groot tot klein deden allen het boetekleed aan. En God zag wat ze deden en hoe ze zich van hun slecht gedrag bekeerden. En Hij kreeg spijt dat Hij hun met de ondergang bedreigd had en Hij voerde zijn dreiging niet uit.

Tussenzang: Ps. 25 (24), 4bc-5ab. 6-7bc. 8-9.

Antifoon: De wegen van God zijn goed en betrouwbaar
voor ieder die zijn verbond onderhoudt.

Wijs mij uw wegen, Heer,
leer mij uw paden kennen.
Leid mij volgens uw woord,
want Gij zijt mijn God en Verlosser.

Gedenk uw barmhartigheid, Heer,
uw altijd geschonken ontferming.
Herinner u niet het kwaad van mijn jeugd,
maar denk aan mij met erbarmen.

De Heer is goed en rechtschapen,
daarom wijst Hij zondaars de weg.
Hij leidt de geringe langs eerbare paden,
Hij leert de eenvoudige wat hij moet doen.

Tweede lezing: Uit de eerste brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte, 7, 29-31.

Broeders en zusters,

De tijd is kort geworden. Laten daarom zij die een vrouw hebben, zijn als hadden zij ze niet; zij die wenen als weenden zij niet; zij die zich verheugden als waren zij niet verheugd; zij die kopen als werden zij geen eigenaar. Kortom, zij die met het aardse omgaan moeten er niet in opgaan; want de wereld die wij zien gaat voorbij.

Alleluia: Mc. 1, 15.

Alleluia. Het rijk Gods is nabij, gelooft in de Blijde Boodschap. Alleluia.

Uit het heilig Evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Marcus, 1, 14-20.

Nadat Johannes de Doper was gevangen genomen, ging Jezus naar Galilea en verkondigde er Gods Blijde Boodschap. Hij zei: De tijd is vervuld en het Rijk Gods is nabij; bekeert u en geloof in de Blijde Boodschap. Toen Jezus eens langs het meer van Galilea liep, zag Hij Simon en de broer van Simon, Andreas, terwijl zij bezig waren het net uit te werpen in het meer; zij waren namelijk vissers. Jezus sprak tot hen: Komt, volgt Mij, Ik zal maken dat gij vissers van mensen wordt. Terstond lieten zij hun netten in de steek en volgden Hem. Iets verder gaande zag Hij Jakobus, de zoon van Zebedeüs, met zijn broer Johannes; ook zij waren in de boot bezig met hun netten klaar te maken. Onmiddellijk riep Hij hen. Zij lieten hun vader Zebedeüs met de dagloners in de boot achter en volgden Hem.

Derde zondag van de tijd door het jaar

CKK 51-64: het plan van de openbaring van God

CKK 1427-1433: de innerlijke en voortdurende bekering

CKK 1886-1889: bekering en maatschappij

CKK 51-64: het plan van de openbaring van God

CKK 51 "Het heeft God in zijn goedheid en wijsheid behaagd zichzelf te openbaren en zijn 'geheim raadsbesluit' (Ef. 1, 9) te doen kennen, waardoor de mensen door Christus, het vleesgeworden Woord, in de heilige Geest toegang hebben tot de Vader en deelgenoten worden gemaakt van de goddelijke natuur 1 ". 2

1) Vgl. 2 Petr. 1, 4 Door die heerlijkheid en macht heeft Hij verheven, onschatbare beloften voor ons gerealiseerd, opdat gij zoudt ontkomen aan het bederf van de zelfzucht dat de wereld heeft aangetast, en deel krijgen aan Gods eigen wezen.

2) 2e Vaticaans Concilie, Constitutie, Over de Goddelijke openbaring, Dei Verbum (18 nov 1965), 2. vert. uit Lat.

Het heeft God in zijn goedheid en wijsheid behaagd, zich zelf te openbaren en het geheim van zijn raadsbesluit bekend te maken , waardoor de mensen door Christus, het vleesgeworden Woord, in de Heilige Geest de toegang hebben tot de ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=51>

YOUCAT 7 Waarom moest God zich tonen opdat wij weten hoe Hij is?

De mens kan met het verstand kennen dat God bestaat, maar niet hoe Hij werkelijk is. Maar omdat God graag gekend wil worden, heeft Hij zich geopenbaard. 1

God hoefde zich niet aan ons te openbaren. Hij openbaarde zich - uit liefde. Net zoals je in de liefde tussen mensen alleen dan iets te weten komt van iemand van wie je houdt, als die persoon zijn hart voor je opent, zo weten wij alleen iets van Gods innerlijk, omdat de eeuwige en geheimvolle God zichzelf uit liefde voor ons heeft geopenbaard. Vanaf de schepping heeft God telkens weer tot de mensen gesproken, via de aartsvaders en de profeten tot aan de definitieve Openbaring in zijn Zoon Jezus Christus. In Hem heeft Hij zijn hart voor ons uitgestort en ons laten zien wie Hij in wezen is.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 50-53.68-69 Door het natuurlijke verstand kan de mens God met zekerheid kennen, vertrekkend vanuit zijn werken waarin Hij zich heeft laten kennen. Maar er bestaat een andere orde van kennis die de mens geenszins op eigen kracht kan bereiken: die van ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=7>

CKK 52 God die "woont in ongenaakbaar licht" (1 Tim. 6, 16) wil zijn eigen goddelijk leven meedelen aan de mensen, die door Hem uit vrije wil geschapen zijn, om hen in zijn enige Zoon als kinderen aan te nemen. 1 Door zichzelf te openbaren wil God de mensen in staat stellen Hem een antwoord te

geven, Hem te kennen en Hem in veel grotere mate te beminnen dan zij dit uit zichzelf zouden kunnen.

1) Vgl. Ef. 1, 4-5 In Hem heeft Hij ons uitverkoren vóór de grondlegging der wereld, om heilig en vlekkeloos te zijn voor zijn aangezicht. ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=52>

CKK 53 Het goddelijk heilsplan van de openbaring wordt verwezenlijkt zowel "in daden" als "in woorden, die een innerlijke samenhang met elkaar hebben" 1 en elkaar verklaren. Het bevat een bijzondere "goddelijke pedagogiek: God deelt zich geleidelijk aan de mens mee. Hij bereidt hem stapsgewijs voor op het ontvangen van de bovennatuurlijke openbaring die Hij van zichzelf geeft, en die in de persoon en de zending van het vleesgeworden Woord, Jezus Christus, haar hoogtepunt zal hebben.

De heilige Ireneüs van Lyon spreekt herhaaldelijk over deze goddelijke pedagogie, waarbij hij het beeld gebruikt van de wederzijdse gewenning tussen God en mens: "Het Woord van God heeft in de mens gewoond en is Mensenzoon geworden om de mens eraan te wennen God te vernemen en God eraan te wennen in de mens te wonen naar het welbehagen van de Vader". 2 3

1) 2e Vaticaans Concilie, Constitutie, Over de Goddelijke openbaring, Dei Verbum (18 nov 1965), 2. vert. uit Lat.

Het heeft God in zijn goedheid en wijsheid behaagd, zich zelf te openbaren en het geheim van zijn raadsbesluit bekend te maken, waardoor de mensen door Christus, het vleesgeworden Woord, in de Heilige Geest de toegang hebben tot de ...

2) H. Ireneüs van Lyon, Tegen de ketters, Adversus Haereses. 3.30.2

3) Vgl. H. Ireneüs van Lyon, Tegen de ketters, Adversus Haereses. 3,17,1; 4,12,4; 4,21,3, vert. uit Lat.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=53>

CKK 54 God laat zich vanaf het begin kennen

"God die door zijn Woord alles schept en in stand houdt, geeft in het geschapene een bestendig getuigenis van zichzelf en, omdat Hij de weg van het bovennatuurlijk heil wilde openen, heeft Hij zich vanaf het begin aan onze stamouders geopenbaard". 1 Hij heeft hen uitgenodigd tot een innige gemeenschap met Hem door hen te bekleden met een schitterende genade en gerechtigheid.

1) 2e Vaticaans Concilie, Constitutie, Over de Goddelijke openbaring, Dei Verbum (18 nov 1965), 3. vert. uit Lat.

God, die door het Woord alles schept en in stand houdt, geeft in het geschapene een blijvend getuigenis van zich zelf aan de mensen; en omdat Hij de weg naar het bovennatuurlijke heil wilde openstellen, heeft Hij bovendien ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=54>

YOUCAT 8 Hoe openbaart God zich in het Oude Testament?

God toont zich in het Oude Testament als een God die de wereld uit liefde geschapen heeft en de mensen trouw blijft, zelfs wanneer zij zich in zonde van Hem afkeren. 1

God laat zich ervaren in de geschiedenis. Met Noach sluit Hij een verbond dat alle levende wezens gered zullen worden. Hij roept Abraham en maakt hem tot 'Vader van vele volken' (Gen. 17, 5), en in hem zegent Hij 'alle volken op aarde' (Gen. 12, 3). Het volk Israël dat uit Abraham voortkomt, rekent Hij tot zijn eigendom. Aan Mozes stelt Hij zich voor met zijn naam. Zijn mysterieuze naam is יהוה, meestal geschreven als Jahwe; die naam betekent IK BEN DIE IS (Ex. 3, 14). Hij bevrijdt Israël uit de slavernij van Egypte, sluit op de Sinaï een verbond met hen en geeft hun via Mozes de Wet. Steeds weer stuurt God profeten naar zijn volk, om het op te roepen tot ommekeer en hernieuwing van het verbond. De profeten kondigen aan dat God een nieuw en eeuwig verbond zal sluiten, waarin alles radicaal vernieuwd en voorgoed verlost zal zijn. Dit verbond zal bedoeld zijn voor alle mensen.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 54-64.70-72

God laat zich vanaf het begin kennen

"God die door zijn Woord alles schept en in stand houdt, geeft in het geschapene een bestendig getuigenis van zichzelf en, omdat Hij de weg van het bovennatuurlijk heil wilde openen, heeft Hij ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=8>

CKK 55 Deze openbaring is niet onderbroken door de zonde van onze stamouders. Immers, God "heeft hen na hun val door de verlossing te beloven opgericht tot de hoop op het heil en zonder onderbreking zorg gedragen voor het menselijk geslacht om eeuwig leven te schenken aan hen die door standvastig het goede te doen het heil zoeken". 1

Door ongehoorzaamheid aan U heeft hij uw vriendschap verloren, maar Gij hebt hem niet aan het geweld van de dood uitgeleverd (...). Menigmaal hebt Gij aan de mensen een verbond aangeboden.
2

1) 2e Vaticaans Concilie, Constitutie, Over de Goddelijke openbaring, Dei Verbum (18 nov 1965), 3. vert. uit Lat.

God, die door het Woord alles schept en in stand houdt, geeft in het geschapene een blijvend getuigenis van zich zelf aan de mensen; en omdat Hij de weg naar het bovennatuurlijke heil wilde openstellen, heeft Hij bovendien ...

2) Missale Romanum, Eucharistisch gebed IV, 118, vert. Altaarmissaal (NL) blz. 709; Missaal voor Zon-en Feestdagen (B), 303.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=55>

CKK 56 Het verbond met Noach

Wanneer eenmaal de eenheid van het menselijk geslacht door de zonde verbroken is, probeert God de mensheid allereerst te redden door in iedere fase aanwezig te zijn. Het verbond met Noach na de zondvloed 1 brengt het principe van het goddelijk heilsbestel tot uitdrukking jegens de "volken", d.w.z. jegens de mensen die opnieuw verenigd zijn, "ieder naar land, taal en geslacht" (Gen. 10, 5). 2

1) Vgl. Gen. 9, 9 `Nu ga Ik mijn verbond aan met u en met uw nageslacht,

2) Vgl. Gen. 10, 20-31 Dat zijn dus de zonen van Cham, volgens hun stammen, talen, landen en volken. ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=56>

CKK 57 Deze ordening in de veelheid van volken 1 is tegelijk kosmisch, sociaal en godsdienstig. Het heeft ten doel de trots in te perken van een gevallen mensheid die, eensgezind in het kwaad, 2 uit eigen kracht haar eenheid tot stand zou willen brengen zoals in Babel. 3 Maar ten gevolge van de zonde 4 bedreigt zowel het polytheïsme als de afgodische verering van het volk en zijn leider, onophoudelijk deze voorlopige heilseconomie met een heidense verwording.

1) Vgl. Hand. 17, 26-27 Heel het mensengeslacht deed Hij uit een ontstaan, om de gehele oppervlakte van de aarde te bewonen, waarbij Hij de seizoenen vaststelde, en de grenzen van hun woongebied, ...

2) Vgl. Wijsh. 10, 5 Toen over de volken om hun eensgezindheid in het kwade de verwarring was gekomen, was zij het ook die de rechtvaardige opmerkte, die hem onberispelijk voor God bewaarde en bij alle liefde voor zijn kind, hem staande hield.

3) Vgl. Gen. 11, 4-6 Nu zeiden ze: 'Laten wij een stad bouwen met een toren, waarvan de spits tot in de hemel reikt; dan krijgen wij naam en worden wij niet over de aardbodem verspreid.' ...

4) Vgl. Rom. 1, 18-25 **De zonden van het heidendom: afgoderij**

Maar de toorn van God openbaart zich en daalt uit de hemel neer over de goddeloosheid en ongerechtigheid van allen die door hun ongerechtigheid de waarheid onderdrukken. ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=57>

CKK 58 Het verbond van Noach is van kracht, zolang de tijd van de volken 1 duurt tot aan de verkondiging van het evangelie, over de hele wereld. De bijbel vereert enkele grote figuren van de "volken", zoals "Abel de rechtvaardige", de priesterkoning Melchisedek, 2 de voorafbeelding van Christus, 3 of de rechtvaardigen "Noach, Daniël en Job" (Ez. 14, 14). Zo brengt de Schrift tot uitdrukking welke hoge graad van heiligheid zij kunnen bereiken die leven volgens het verbond van Noach, in afwachting van het ogenblik dat de Christus "alle verstrooide kinderen van God samenbrengt" (Joh. 11, 52).

1) Vgl. Lc. 21, 24 Sommigen zullen vallen door het scherp van zijn zwaard, anderen als gevangenen onder alle volkeren worden verstrooid. Jeruzalem zal door de heidenen vertrapt worden, totdat de tijd van de heidenen vervuld is.

2) Vgl. Gen. 14, 18 En Melchisedek, de koning van Salem, bood hem brood en wijn aan. Daar hij priester was van God de Allerhoogste,

3) Vgl. Heb. 7, 3 Hij heeft geen vader, geen moeder, geen stamboom; zijn leven heeft begin noch einde. Hij lijkt op de Zoon van God: hij blijft voor altijd priester.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=58>

CKK 59 God kiest Abraham

Om de verstrooide mensheid te verzamelen kiest God Abram door hem weg te roepen "uit zijn land, familie en huis" 1 om Abraham van hem te maken, d.w.z. "de vader van een menigte volken" (Gen. 17, 5): "Door u zal zegen komen over alle geslachten op aarde" (Gen. 12, 3, LXX). 2

1) Vgl. Gen. 12, 1 **De roeping van Abram**

Jahwe zei tot Abram: `Trek weg uit uw land, uw stam en uw familie, naar het land dat Ik u aan zal wijzen.

2) Vgl. Gal. 3, 8 En daar de Schrift voorzag dat God de heidenvolken zou rechtvaardigen door het geloof, heeft zij aan Abraham bij voorbaat het evangelie verkondigd: In u zullen alle volken worden gezegend.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=59>

CKK 60 Het volk dat van Abraham afstamt, zal de bewaarder zijn van de belofte, aan de aartsvaders gedaan, het uitverkoren volk, 1 geroepen om eens het verzamelen van alle kinderen van God binnen de eenheid van de kerk voor te bereiden; 2 3 dat zal de wortel zijn waarop de heidenen, na gelovig geworden te zijn, 4 geënt zullen worden.

1) Vgl. Rom. 11, 28 Al staan zij vijandig tegenover het evangelie maar - dat is uw winst - toch blijven wij Gods vrienden krachtens zijn uitverkiezing, omwille van de aartsvaders.

2) Vgl. Joh. 11, 52 en niet voor het volk alleen, maar ook om de verstrooide kinderen van God samen te brengen.

3) Vgl. Joh. 10, 16 Ik heb nog andere schapen, die niet uit deze schaapsstal zijn. Ook die moet ik leiden en zij zullen naar mijn stem luisteren en het zal worden: één kudde, één herder.

4) Vgl. Rom. 11, 17-18.24 Als nu sommige van die takken zijn weggebroken, en gij, wilde loot, daartussen zijt geënt en deel hebt gekregen aan het sap van de olijf, verheft u dan niet boven de takken. ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=60>

CKK 61 De aartsvaders en de profeten en andere personen uit het Oude Testament werden altijd vereerd en zullen altijd vereerd worden als heiligen in alle liturgische tradities van de kerk.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=61>

CKK 62 God vormt zijn volk Israël

Na de aartsvaders heeft God Israël als zijn volk gevormd door het uit de slavernij van Egypte te redden. Hij heeft met dit volk zijn verbond op de Sinai gesloten en het door Mozes zijn wet gegeven, opdat het Hem erkent en dient als de enige, levende en ware God. de zorgzame Vader en rechtvaardige rechter, en opdat het uitziet naar de beloofde Verlosser. 1

1) Vgl. 2e Vaticaans Concilie, Constitutie, Over de Goddelijke openbaring, Dei Verbum (18 nov 1965), 3

“God, die door het Woord alles schept en in stand houdt, geeft in het geschapene een blijvend getuigenis van zich zelf aan de mensen ; en omdat Hij de weg naar het bovennatuurlijke heil wilde openstellen, heeft Hij bovendien ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=62>

CKK 63 Israël is het priesterlijke volk van God, 1 het volk dat "de naam van de Heer, draagt " (Deut. 28, 10). Het is het volk "dat door onze God en Heer het eerst is aangesproken", 2 het volk van de "oudere broeders" in het geloof van Abraham. 3

1) Vgl. Ex. 19, 6 Gij zult mijn priesterlijk koninkrijk en mijn heilig volk zijn. Deze woorden moet gij de Israëlieten overbrengen.'

2) Missale Romanum, Goede Vrijdag 13, gebed VI, vert. Altaarmissaal (NL) blz. 326; Missaal voor Zonen Feestdagen (B), 141

3) Vgl. H. Paus Johannes Paulus II, Toespraak, Ontmoeting met de Joodse gemeenschap tijdens het bezoek aan de Synagoge van Rome (13 apr 1986), 4

"Het bezoek van vandaag wil een beslissende bijdrage leveren aan de versterking van de goede betrekkingen tussen onze twee gemeenschappen in het spoor van de voorbeelden, welke door zoveel mannen en vrouwen zijn gegeven, die van beide zijden betrokken waren

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=63>

CKK 64 Door de profeten voedt God zijn volk op in de hoop op het heil, in de verwachting van een nieuw en eeuwig Verbond, dat voor alle mensen 1 bestemd is en dat gegrift zal zijn in de harten. 2 3 De profeten kondigen een radicale verlossing van het volk van God aan, de reiniging van al zijn ontrouw, 4 een heil dat alle volken zal omvatten. 5 6 Het zullen vooral de armen en de nederigen van de Heer 7 zijn die deze hoop zullen dragen. Heilige vrouwen, zoals Sara, Rebecca, Rachel, Mirjam, Debora, Hanna, Judit en Ester hebben de hoop op het heil van Israël levend gehouden. Het zuiverste beeld van deze hoop is Maria. 8

1) Vgl. Jes. 2, 2-4 Op het einde der dagen zal het gebeuren, dat de berg van het huis van Jahwe vast zal staan als de eerste der bergen, verheven boven de heuvels; en alle volken stromen naar hem toe, ...

2) Vgl. Jer. 31, 31-34 Er komt een tijd - godsspraak van Jahwe - dat Ik met Israël en Juda een nieuw verbond sluit; ...

3) Vgl. Heb. 10, 16 Dit is het verbond dat Ik met hen zal sluiten na die dagen, zegt de Heer: Ik zal mijn wetten in hun hart leggen, Ik grif ze in hun geest.

4) Vgl. Ez. 36

5) Vgl. Jes. 49, 5-6 Maar nu sprak Jahwe, die mij vormde tot zijn dienstknecht, nog voor mijn geboorte, om Jakob naar Hem te doen terugkeren, - want Hij wilde Israël verzameld zien -. ...

6) Vgl. Jes. 53, 11 Omwille van het doorstane lijden zal hij het licht mogen zien en met kennis verzadigd worden. Mijn rechtvaardige dienstknecht zal velen rechtvaardig maken, doordat hij hun zonden draagt.

7) Vgl. Sef. 2, 3 Zoekt Jahwe, gij allen, ootmoedigen van het land, die zijn geboden naleeft; zoekt de gerechtigheid, zoekt de ootmoed! Dan vindt gij misschien een schuilplaats op de dag van de toorn van Jahwe. de vijand in het westen

8) Vgl. Lc. 1, 38 Nu zei Maria: 'Zie de dienstmaagd des Heren; mij geschiede naar uw woord.' En de engel ging van haar heen.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=64>

CKK 1427-1433: de innerlijke en voortdurende bekering

CKK 1427 Jezus roept op tot bekering. Deze oproep is een wezenlijk onderdeel van de aankondiging van het rijk Gods: "De tijd is vervuld en het rijk Gods is nabij; bekeert u en gelooft in de blijde boodschap" (Mc. 1, 15). In de prediking van de Kerk wordt deze oproep allereerst gericht tot hen die Christus en zijn Evangelie nog niet kennen. Het Doopsel is dan ook het voornaamste moment van de eerste en de fundamentele bekering. Door het geloof in de blijde boodschap en door het Doopsel 1 verzaakt men aan het kwaad en verwerft men het heil, dit wil zeggen de vergeving van alle zonden en de gave van het nieuwe leven.

1) Vgl. Hand. 2, 38 Petrus gaf hun ten antwoord: "Bekeert u en ieder van u late zich dopen in de naam van Jezus Christus tot vergeving van uw zonden. Dan zult gij als gave de heilige Geest ontvangen.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1427>

CKK 1428 Christus' oproep tot bekering blijft evenwel weerklinken in het leven van de Christenen. Deze tweede bekering is een ononderbroken opgave voor heel de Kerk die "in haar eigen schoot zondaars omvat" en die zich dus, "tezelfdertijd heilig en altijd tot zuivering geroepen, onophoudelijk toelegt op boetvaardigheid en levensvernieuwing". 1 Dit streven naar bekering is niet zonder meer mensenwerk, maar een ontroering van "het vermorzelde hart" (Ps. 51, 19) dat aangetrokken en bewogen wordt door de genade 2 3 om te beantwoorden aan de barmhartige liefde van God, die ons het eerst heeft liefgehad. 4

1) 2e Vaticaans Concilie, Constitutie, Over de Kerk, Lumen Gentium (21 nov 1964), 8. vert. uit Lat. "De enige Middelaar Christus heeft zijn heilige Kerk, de gemeenschap van geloof, hoop en liefde hier op aarde, als een zichtbaar geheel gevestigd, dat Hij voortdurend in stand houdt Mystici Corporis Christi, 14 en waardoor Hij aan allen ...

2) Vgl. Joh. 6, 44 Niemand kan tot Mij komen, als de Vader die Mij zond, hem niet trekt; en Ik zal hem doen opstaan op de laatste dag.

3) Vgl. Joh. 12, 32 en wanneer Ik van de aarde zal zijn omhooggeheven, zal Ik allen tot Mij trekken."

4) Vgl. 1 Joh. 4, 10 Hierin bestaat de liefde: niet wij hebben God liefgehad, maar Hij heeft ons liefgehad, en Hij heeft zijn Zoon gezonden om door het offer van zijn leven onze zonden uit te wissen.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1428>

CKK 1429 Hiervan vinden we een getuigenis in de bekering van de heilige Petrus, nadat deze zijn Meester driemaal had verloochend. Jezus eindeloos barmhartige blik wekt bij Petrus tranen van berouw op (Lc. 22, 61) en, na de verrijzenis van de Heer, de drievoudige bevestiging van zijn liefde voor Jezus. 1 De tweede bekering heeft ook een dimensie die de gemeenschap raakt. Dit komt tot uiting in de oproep die de Heer tot een hele Kerk richt: "Bekeer u!" (Openb. 2, 5.16).

In verband met de twee bekeringen zegt de heilige Ambrosius dat men in de Kerk "het water en de tranen aantreft: het water van het doopsel en de tranen van de boete". 2

1) Vgl. Joh. 21, 15-17 **Petrus, de herder van de kudde**

Na het ontbijt zei Jezus tot Simon Petrus: "Simon, zoon van Johannes, hebt ge Mij meer lief dan dezen?" Hij antwoordde: "Ja Heer, Gij weet, dat ik U bemin." Jezus zei hem: "Weid mijn ...

2) H. Ambrosius van Milaan, Epistulae. 41,12, vert. uit Lat.

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1429>

CKK 1430 Zoals dit reeds bij de profeten het geval was, beoogt Jezus' oproep tot bekering en boete niet op de eerste plaats uiterlijke werken - "zak en as", vasten en verstervingen - maar de bekering van het hart, de innerlijke boetvaardigheid. Zonder deze innerlijke bekering blijven de werken van boetvaardigheid vruchteloos en leugenachtig; de innerlijke bekering daarentegen zet ertoe aan deze houding uit te drukken in zichtbare tekens, gebaren en werken van boetvaardigheid. 1 2

1) Vgl. Jes. 1, 16-17 Wat u, reinigt u! Uit mijn ogen met uw misdaden! Houdt op met kwaad doen. ...

2) Vgl. Mt. 6, 1-6.16-18 **Aalmoes**

Denkt er om: beoefent uw gerechtigheid niet voor het oog van de mensen om de aandacht te trekken; anders hebt gij geen recht op loon bij uw Vader die in de hemel is. ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1430>

YOUCAT 229 Wat maakt een mens bereid tot berouw?

Uit het inzicht in de persoonlijke schuld ontstaat het verlangen je leven te beteren; dat noemen we berouw. Berouw komt als wij de tegenstelling tussen de liefde van God en onze zonde zien. Dan voelen we de pijn van onze zonden; we nemen ons voor ons leven te veranderen en stellen onze hele hoop op de hulp van God. 1

De realiteit van de zonde wordt vaak verdrongen. Sommigen geloven zelfs dat je tegen schuldgevoelens in therapie moet gaan. Maar echte schuldgevoelens zijn belangrijk. Het is als in een auto: als de kilometerteller een overtreding van de maximumsnelheid aangeeft, is het niet de schuld van de kilometerteller, maar van de chauffeur. Hoe dichterbij God komen, die geheel licht is, des te duidelijker treden ook onze schaduwkanten aan het licht. Maar God is geen licht dat verbrandt, maar een licht dat geneest. Daarom drijft het berouw ons om naar het licht te gaan, waarin wij helemaal gezond worden.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 1430-1433.1490 Zoals dit reeds bij de profeten het geval was, beoogt Jezus' oproep tot bekering en boete niet op de eerste plaats uiterlijke werken - "zak en as", vasten en verstervingen - maar de bekering van het hart, de innerlijke boetvaardigheid. ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=229>

CKK 1431 De innerlijke boetvaardigheid houdt een grondige heroriëntering van heel het leven in, een terugkeer, een, bekering van ganser harte tot God, een afzien van de zonde, een afkeer van het kwaad, met daarbij een weerzin tegen de slechte daden die bedreven werden. Tegelijkertijd wekt zij

in ons het verlangen en het besluit ons leven te veranderen, met daarbij de hoop op de goddelijke barmhartigheid en in het vertrouwen op de hulp van zijn genade. Deze bekering van het hart gaat vergezeld van een heilzame smart en droefheid, die de Kerkvaders *animi cruciatus* (zielskwelling) of *compunctio cordis* (rouwmoedigheid van het hart) hebben genoemd. 1 2

1) Vgl. Concilie van Trente, 14e Zitting - De leer over het Sacrament van de Biecht, Sessio XIV - *Doctrina de sacramento poenitentiae* (25 nov 1551), 10-12.32

"Het berouw, die onder de genoemde act van de biechteling de eerste plaats inneemt, is de zielenpijn en de afkeer over de begane zonden, verbonden met het voornemen om in het vervolg niet meer te zondigen. In welke tijd dan ...

2) Vgl. *Catechismus-Compendium*, *Catechismus van het Concilie van Trente*, *Catechismus Romanus Concilii Tridentini*. 2, 5, 4

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1431>

CKK 1432 Het hart van de mens is traag en hard. God moet de mens een nieuw hart geven. 1
Bekering is allereerst een werk van Gods genade die onze harten weer tot Hem keert: "Heer, breng ons weer bij U terug, maak ons leven opnieuw zoals vroeger" (Klaagl. 5, 21). God geeft ons de kracht om opnieuw te beginnen. Pas als ons hart de verhevenheid van Gods liefde ontdekt, wordt het ontsteld door de verschrikking en de last van de zonde en begint het te vrezen God door de zonde te beledigen en van Hem gescheiden te worden. Het menselijk hart bekeert zich door op te kijken naar Hem die onze zonden hebben doorstoken: 2 3

Laten wij met aandacht het bloed van Christus beschouwen, en beseffen hoe kostbaar dit is voor God, zijn Vader. Dit bloed is immers vergoten voor ons heil, en bracht aan heel de wereld de genade van de inkeer. 4

1) Vgl. Ez. 36, 26-27 Ik zal u een nieuw hart geven en een nieuwe geest in u uitstorten; Ik zal het stenen hart uit uw lichaam verwijderen en een hart van vlees geven. ...

2) Vgl. Joh. 19, 37 terwijl nog een ander Schriftwoord zegt: Zij zullen opzien naar Hem die zij hebben doorstoken.

3) Vgl. Zach. 12, 10 Maar over het huis van David en de bevolking van Jeruzalem zal Ik een geest van mededogen uitstorten, die hen tot bidden brengt. Dan zullen zij opzien naar hem, die zij doorstoken hebben, en over hem een rouwklacht houden, zoals ...

4) H. Paus Clemens Romanus, *Aan de Korintiërs*, *Ad Corinthios*. 7,4, vert. *Getijdenboek Lect I*, 2,50-51

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1432>

CKK 1433 Sinds Pasen is het de Heilige Geest die "de wereld het overtuigend bewijs levert van wat zonde is" 1 , namelijk dat de wereld niet heeft geloofd in Hem die de Vader gezonden heeft. Dezelfde Geest echter die de zonde openbaart, is ook de Vertrouster 2 die aan het hart van de mens de genade van het berouw en van de bekering schenkt. 3 4

1) Vgl. Joh. 16, 8-9 Eenmaal gekomen zal Hij de wereld het overtuigend bewijs leveren van wat zonde, gerechtigheid en oordeel is: ...

2) Vgl. Joh. 15, 26 Wanneer de Helper komt, die Ik u van de Vader zal zenden, de Geest der waarheid die van de Vader uitgaat, zal Hij over Mij getuigenis afleggen.

3) Vgl. Hand. 2, 36-38 Voor heel het huis van Israël moet dus onomstotelijk vaststaan, dat God Hem en Heer en Christus heeft gemaakt, die Jezus, die gij gekruisigd hebt." ...

4) Vgl. H. Paus Johannes Paulus II, Encycliek, Over de Heilige Geest in het leven van de Kerk en de wereld, Dominum et vivificantem (18 mei 1986), 27-48

"Toen Jezus tijdens zijn rede in het cenakel de komst van de Heilige Geest aankondigde "tegen de prijs" van zijn heengaan en beloofde: "Nu Ik wel ga, zal Ik Hem tot u zenden", voegde Hij er juist in dezelfde context ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1433>

CKK 1886-1889: bekering en maatschappij

CKK 1886 De gemeenschap is onmisbaar voor de verwerkelijking van de menselijke roeping. Om dit doel te bereiken moet de juiste hiërarchie van waarden geëerbiedigd worden die "de fysieke en instinctieve dimensies ondergeschikt maakt aan de inwendige en geestelijke dimensies". 1
Het leven in gemeenschap moet allereerst gezien worden als een geestelijke realiteit. Het omvat immers de uitwisseling van inzichten in het licht van de waarheid, de uitoefening van rechten en de vervulling van plichten, de wedijver in het zoeken naar het morele goed, de deelname aan het edele genieten van het schone in al zijn rechtmatige uitingen, de standvastige wil om aan anderen het beste van zichzelf te schenken en het gemeenschappelijk verlangen naar bestendige geestelijke verrijking. Dit alles zijn waarden die het culturele leven, het economisch bestel, de sociale ordening, het politieke stelsel en bestuur, de wetgeving en alle andere uitingen van sociaal leven in zijn bestendige ontwikkeling moeten bevorderen en sturen. 2

1) H. Paus Johannes Paulus II, Encycliek, Ter gelegenheid van de honderdste verjaardag van de encycliek Rerum Novarum, Centesimus Annus (1 mei 1991), 36

"Het is dienstig nu de aandacht te richten op de specifieke problemen en op de bedreigingen welke opkomen binnen de meeste geavanceerde economieën en die verband houden met hun bijzondere kenmerken. In de vorige fasen van de ontwikkeling heeft de ...

2) H. Paus Johannes XXIII, Encycliek, Vrede op aarde, Pacem in Terris (11 apr 1963), 36

"De menselijke samenleving, eerbiedwaardige broeders en beminde zonen, moet dus op de eerste plaats als een geestelijke werkelijkheid gezien worden, waar- in de mensen, in het licht van de waarheid, aan elkaar hun kennis meedelen, waarin zij hun rechten kunnen ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1886>

YOUCAT 324 Op welke principes is een samenleving gebouwd?

Iedere samenleving is gebaseerd op een waardeordening gebaseerd op gerechtigheid en liefde. 1

Een samenleving heeft geen duurzaam bestaan zonder het fundament van duidelijke waarden, die rechtvaardige verhoudingen en een actieve bevordering van die rechtvaardigheid weerspiegelen. Zo mag de mens nooit het middel worden om het doel van maatschappelijk handelen te bereiken.

Iedere samenleving heeft voortdurende bekering uit onrechtvaardige structuren nodig. Uiteindelijk

lukt dat alleen door de liefde, het grootste sociale gebod. Zij heeft oog voor de anderen. Zij bevordert rechtvaardigheid. Zij maakt bekering uit onrechtvaardige verhoudingen mogelijk.

1) Catechismus-Compendium, Catechismus van de Katholieke Kerk (15 aug 1997), 1886-1889.1895-1896

“De gemeenschap is onmisbaar voor de verwerkelijking van de menselijke roeping. Om dit doel te bereiken moet de juiste hiërarchie van waarden geëerbiedigd worden die "de fysieke en instinctieve dimensies ondergeschikt maakt aan de inwendige en geestelijke dimensies". Centesimus Annus, ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=4005&al=324>

CKK 1887 De verwisseling van de middelen en de doelen, 1 die ertoe leidt dat men ofwel tot doel stelt wat slechts middel is om het te bereiken ofwel dat personen gezien worden als middel om een doel te verwezenlijken, doet onrechtvaardige structuren ontstaan die "een christelijk gedrag volgens de geboden van de goddelijke wetgever moeilijk en praktisch onuitvoerbaar maken". 2

1) Vgl. H. Paus Johannes Paulus II, Encycliek, Ter gelegenheid van de honderdste verjaardag van de encycliek Rerum Novarum, Centesimus Annus (1 mei 1991), 41

“Het marxisme heeft de burgerlijke kapitalistische maatschappijen gekritiseerd, waaraan het verweten heeft dat zij van het menselijke bestaan koopwaar maken en het vervreemden. Dit verwijt is zeker gebaseerd op een verkeerde en inadequate opvatting over de vervreemding, welke haar alleen ...

2) Paus Pius XII, Radi toespraak, Op het Hoogfeest van Pinksteren ter gelegenheid van de vijftigste verjaardag van Rerum Novarum, La Solennità (1 juni 1941), 6

Van de al of niet overeenstemming van de gemeenschap met de goddelijke wetten hangt ook het heil van de zielen af

Van het feit, of de gemeenschap gevormd is of niet gevormd is in overeenstemming met de goddelijke wetten, hangt .

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1887>

CKK 1888 Men moet dan een beroep doen op de geestelijke en morele vermogens van de persoon en op de voortdurende eis tot innerlijke bekering, om de sociale veranderingen te bereiken die de mens werkelijk ten dienste staan. De voorrang die toegekend wordt aan de bekering van het hart neemt niet weg, maar gebiedt juist dat men verplicht is de instellingen en levensomstandigheden, wanneer deze tot zonde leiden, zo te veranderen dat ze overeenstemmen met de eisen van de rechtvaardigheid en het goede bevorderen in plaats van het te verhinderen. 1

1) Vgl. 2e Vaticaans Concilie, Constitutie, Over de Kerk, Lumen Gentium (21 nov 1964), 36

“Christus is gehoorzaam geworden tot de dood en daarom door de Vader hoog verheven , en zo is Hij binnengegaan in de heerlijkheid van zijn Koninkrijk. Hem is alles onderworpen, en eens zal Hij zichzelf en al het geschapene onderwerpen ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1888>

CKK 1889 Zonder hulp van de genade zouden mensen "de vaak smalle weg tussen de lafheid die toegeeft aan het kwaad en het geweld dat dit kwaad wil bestrijden doch het verergert" 1 niet vinden.

Het is de weg van de caritas, dat wil zeggen de liefde tot God en tot de naaste. De caritas is het grootste sociale gebod; ze eerbiedigt de ander en zijn rechten. Ze eist de praktijk van de rechtvaardigheid en zij alleen stelt ons daartoe in staat. Ze inspireert tot een leven van zelfgave: "Wie zijn leven tracht te redden, zal het verliezen en wie het verliest, zal het behouden" (Lc. 17, 33).

1) H. Paus Johannes Paulus II, Encycliek, Ter gelegenheid van de honderdste verjaardag van de encycliek Rerum Novarum, Centesimus Annus (1 mei 1991), 25

"De gebeurtenissen van het jaar 1989 geven een voorbeeld van het succes van de wil om te onderhandelen en van de evangelische geest tegen een tegenstander die vastbesloten is zich niet te laten binden door morele beginselen. Zij zijn een ...

<https://www.rkdocumenten.nl/rkdocs/index.php?mi=600&doc=1&al=1889>